

ТАНИЛЦУУЛГА

“Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах, түгээх сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх төслийн III үе шат”-ны тухай

Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэх хэрэгцээ, шаардлага

Нийслэл Улаанбаатар хотын төв хэсэгт байрлах 1-р зэрэглэлийн хэрэглэгчид болох Төрийн ордон, Улсын төв эмнэлгүүд зэрэг нийт 5 дүүргийн 50,884 цахилгаан эрчим хүчний хэрэглэгчдийг 110 кВ-ын хүчдэлийн түвшний Өмнөд, Умард, Дорнод-2 болон Туул дэд станцуудаас тэжээдэг боловч эдгээр дэд станцууд нь сүүлийн таван жилийн хугацаанд дэд станцуудын цахилгаан ачаалал 70–100 хувьд хүрч, хүчин чадлын дээд хязгаарт тулсан байдалтай ажиллаж байгаа нь шинэ хэрэглэгч холбох болон системийн аюулгүй ажиллагааг хангах боломжийг эрс хязгаарлаж байна.

Хоёр. Төслийн санхүүжилтийн хэмжээ, нөхцөл, хамрах хүрээ

- Төсөл хэрэгжүүлэгч: Эрчим хүчний яам
- Төсөл хэрэгжих хугацаа: 2026 он–2028 он /2 жил/

• Төслийн санхүүжилт: Төслийг хэрэгжүүлэхэд техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөвт тусгагдсаны дагуу 17 сая еврогийн хөрөнгө оруулалт шаардлагатай бөгөөд төслийг Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улсын Германы Сэргээн босголтын зээлийн банк /KfW/-аас олгох 17 сая еврогийн зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөөд байна. Тус банкнаас санал болгож буй зээлийн хөрөнгө нь тогтмол 2 хувийн хүүтэй, 10 жил үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөх, 30 жилийн хугацаанд эргэн төлөлт хийх нөхцөлтэй бөгөөд хөрөнгө нөөцлөн баталгаажуулсны шимтгэл нь 0.25 хувьтай тэнцүү байна.

• Төслийн хамрах хүрээ: Төслийн хүрээнд сүүлийн үеийн дэвшилтэд технологи болох 110 кВ-ийн GIS (Gas-Insulated Switchgear) буюу зай талбайд хэмнэлттэй 110 кВ-ын хаалттай хуваарилах байгууламжтай кабель шугамын оруулга бүхий дэд станцыг Сүхбаатар дүүргийн 1 дүгээр хороонд байрлах “Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ” ТӨХК-ийн өөрийн эзэмшлийн талбайд барьж байгуулна.

Гурав. Бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт туссан байдал

“Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах, түгээх сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх төслийн III үе шат” нь дараах бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт туссан буюу нийцсэн болно. Үүнд:

• “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого: *Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлүүд – “8. Цахилгаан станцуудыг өргөтгөж, цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц, шинэ эх үүсвэрийг барьж, цахилгаан эрчим хүчээр дотоодын хэрэгцээг бүрэн хангасан байна”;*

• Шинэ сэргэлтийн бодлого: Эрчим хүч “2.1. Эрчим хүчний эх үүсвэр, дамжуулах, түгээх шугам сүлжээг шинээр барьж байгуулан хүчин чадлыг өргөтгөн нэмэгдүүлж, эрчим хүчний үйлдвэрлэл, хангамжийн найдвартай байдлыг дээшлүүлнэ”;

• Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр: “1.1.2.5. Парк, Дамбадаржаа, Баянхошуу, Их наран дэд станц, 110 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамуудыг барина”.

Дөрөв. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажил, хүрэх үр дүн

Төслийн хүрээнд шинээр 110/10 кВ-ын 2х63 МВА чадалтай хаалттай дэд станц, 110 кВ-ын 4.0 км урттай хос цахилгаан дамжуулах кабель шугам барьж, одоо байгаа 110/35/10 кВ-ын Туул дэд станцыг өргөтгөх ажлуудыг гүйцэтгэнэ.

Ингэснээр Сүхбаатар, Чингэлтэй, Баянгол, Хан-Уул, Баянзүрх зэрэг 5 дүүргийн 14 хорооны хотын төвийн хэсгийн 1-р зэргийн хэрэглэгчид болох Төрийн ордон, Улсын төв 1-р эмнэлэг, 2-р эмнэлэг, Өргөө амаржих газар зэрэг нийт 11,832 хэрэглэгчдийн цахилгаан эрчим хүчний хангамжийн найдвартай ажиллагаа дээшилж, иргэн болон аж ахуйн нэгжийн хүлээгдэж буй 49.4 МВА чадлын хүсэлт хангагдаж, жилд дунджаар 6,573.4 сая төгрөгтэй тэнцэх цахилгаан эрчим хүчний борлуулалт хийх нөхцөл бүрдэнэ.

Тав. Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлтэй нийцсэн байдал

Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.4 дэх заалтад зааснаар Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн үлдэгдэл нь тухайн жилийн оны үнээр тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 60 хувиас хэтрэхгүй байхаар хуульчлагдсан. Монгол Улсын эдийн засаг 2026-2028 оны хооронд харгалзан 5.7 хувь, 6.3 хувь, 6.5 хувиар тус тус өсөж, Монгол Улсын 2026 оны төсөв, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлөлд тусгагдсан гадаад зээлийн хөрөнгийг авч ашиглах тохиолдолд нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн Засгийн газрын өрийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь 2026 онд 40.2 хувь, 2027-2028 онуудад 40 орчим хувьтай байхаар тооцоологдсон. Ингэснээр дунд хугацаанд Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан Засгийн газрын өрийн тухай төсвийн тусгай шаардлага болон дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн хязгаарыг хангахаар байна.